

Monumentnummer*: 512553

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 14 september 1999
Kadaster deel/nr 82797/58

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Eastermar Tytsjerksteradiel Fryslân

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Oostermeer H 1498

Omschrijving**

Omschrijving

Een in eclectische trant uitgevoerde KERK, naar een ontwerp van R. Kielstra. De aannemer was K.F. Ozinga uit Dokkum. De kerk is volgens een gedenksteen in de zijgevel in 1868 gebouwd en is opgetrokken in roodbruine bakstenen onder een zadeldak gedekt met zwarte platte Friese pannen; gietijzeren goot op dito klampen; voor op het dak een toren, bestaande uit een vierkante onderbouw met daarop een leien torenspits, in maasdekking gelegd. Het torendeel is in 1894 vernieuwd.

Voor-, achter- en zijgevels hebben een uitgemetseld trasraam en bevatten spitsboogvensters met gietijzeren tracerings: de zijgevels hebben elk vijf ramen en de voorgevel heeft er drie, waarvan de middelste een slag groter is dan de rest. Boven dit grotere raam zit een rond klein venster dat een brede witgepleisterde omlijsting heeft met vier sluitstenen. De achtergevel heeft drie grote roosvensters, waarvan één in de topgevel. De gevels bevatten pleisterwerkdecoraties: op de hoeken van middenrisaliet en gevels zevenkantige, gepleisterde pilasters waarop een met zink ommantelde "kegel" is gezet. Een gepleisterde cordonlijst maakt een verspringing in het middenrisaliet; gietijzeren rozetankers aan achter- en zijgevels. In de noordgevel zijn twee gevelstenen aangebracht waarop de volgende tekst te lezen staat:

Tijdens de stichting dezer kerk was Op den 2 juni 1868 werd door Willem Harders Dirk Gjalts Reitsma de eerste steen Predikant Alhier; aan dit kerkgebouw gelegd en waren ouderlingen en diakenen: In dat jaar waren kerkvoogden: Roelof Valentijns Boeling, Rijkje Tjerks Atsma, Alle Martinus Wagenaar, Gjalts Wiicor Reitsma, Johannes Jans de Boer, Gerhard Reeling Johannes Buning.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De voorgevel heeft als beëindiging een opklimmend boogfries dat wordt doorbroken door het middenrisaliet. In het risaliet een dubbele deur gevat in een stucomlijsting met fronton. Dezelfde deurpartijen, maar dan met een enkele deur in de zuidgevel. De gepleisterde accenten keren terug bij de toren: hoekpilasters met kegeldecoratie. Frontons bovenop de vier zijden van de toren; rondom gekoppelde spitsboog galmgaten onder gemetselde rondboog met aanzet- en sluitstenen van stuc; in drie van de vier zijden een rond uurwerk. Het uurwerk stamt uit 1924 en is afkomstig van de Gebr. Van Bergen te Midwolda. De torenspits draagt een gouden bol met kruis en windhaan.

Aan de achterzijde van de kerk is een vijfzijdige CONSISTORIE aangebouwd, die lager is dan het kerkgebouw; venster in de achterste drie zijden. Het materiaalgebruik is identiek aan dat van de kerk.

Het INTERIEUR is in de jaren vijftig grotendeels vervangen. Bewaard gebleven details zijn de vier ronde ventilatieroosters met gietijzeren decoratie, bovenin het tongewelf. De roosters zijn omringd door sierpleister met plantenmotieven. Aan de zijwanden bevinden zich de rouwborden uit 1888 en 1934. Op de houten orgeltribune bevindt zich een orgel met decoratief houtsnijwerk. Het is een gaaf éénklaviersorgel, met aangehangen pedaal, in 1888 vervaardigd door J.F. Kruse - Firma W. Hardorff & Zoon, Leeuwarden.

Waardering

De Nederlands Hervormde zaalkerk uit 1868 is van algemeen cultuur- en architectuurhistorisch belang:

- als essentieel ruimtelijk en functioneel onderdeel van het complex met pastorie en verenigingsgebouw;
- vanwege de hoge mate van gaafheid van het exterieur;
- vanwege de vormgeving, met gebruik van Eclectische elementen;
- vanwege de ornamentiek;
- vanwege waardevolle interieuronderdelen, waaronder het orgel en het uurwerk;
- vanwege de beeldbepalende ligging.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerk en kerkonderdeel

Functie

Kerk